

med Tilstedeværelsen af den Betingelse, at der kun maa bo een Familie i den paagjældende Leilighed. Selv om altsaa samtlige de Grundsetninger, der ere nedlagte i nærværende Lovforslag, ere rigtige, hvad jeg ikke skal komme ind paa, stiller det sig dog for mig som en meget væsentlig Ting, at Lovforslaget ikke søger at løse de Vanfeligheder, som kunne forudses at ville møde ved Lovens praktiske Gjennemførelse, men overlader det til administrativ Ordning. — Da jeg har tilladt mig at sige, at jeg ikke ser, hvorledes det er muligt uden uforholdsmæssige Befoltninger og uden meget fortrædiggende Foranstaltninger for Borgene at indrette en virksom Kontrol for at betrygge nærværende Lovforslags Gjennemførelse, maa jeg, for ikke at være optraadt ganske negativt ved denne Behandling af Sagen, tillade mig at sige, hvilken Vej man da efter min Mening bør gaa for at naae det Maal, som nærværende Lovforslag stiller sig. I saa Henseende forekommer det mig, at det vilde være det Retteste at betinge Begunstigelserne — Skattebegunstigelserne — af, at Leilighederne i det Hele vare saaledes indrettede, at de fyldestgjorde de sanitære Hensyn, og at Friheden kun meddeltes saadanne Foreninger, som havde stillet sig til deres Formaal at skaffe Arbejderne billige Boliger, eller saadanne Ciere, som for at fyldestgjøre de filantropiske Hensyn paa tilfredsstillende Maade erklærede, at de vilde nøies med en vis beskedent Fordel af deres Penge. Ganske vist vilde Forholdet derved antage mindre Dimensioner, men man vilde dog derved opnaa, at der blev skabt Normalboliger, og fremdeles det, som jeg anser for noget Væsentligt, at man havde en Kontrol med, at Leiligheden virkelig fyldestgjorde de hygieiniske Hensyn. Det er klart nok, at medens den Cier, som bygger paa Spekulation og tager saa høj en Løn, som han kan faae, ikke uden at udsætte sig for den fattige Befolknings store Uvillie vil være i Stand til at sætte hele Familier ud, som den anden fattige Familie har taget til Huse, saa stiller Sagen sig anderledes, naar det er den fattige Befolkning vitterligt, at Cieren ikke søger sin egen Fordel, men netop har stillet sig, som han har, for at imødekomme den Trang, der er hos Arbejder-

befolkningen, til sunde Boliger. Der er nu allerede bygget eller er under Bygning saadanne Boliger for over 1 Million Rd., og jeg tror, at denne Virksomhed vilde udvides ved en Bestemmelse som den af mig angivne. Jeg antager, at det vilde være bedre at lade de Dpoffreiser, som Staten maa gjøre, tilflyde saadanne Foreninger, saadanne Korporationer, saadanne Entrepriser af private Mænd, end at følge den Vej, der er anvist i nærværende Forslag. Endelig skal jeg tilføie, at det jo vist kan siges, at selv om nærværende Lovforslag ikke umiddelbart vil bidrage til at skaffe den fattige Befolkning billigere Boliger, vil det dog kunne ske for Fremtiden, idet den indrømmede Afgiftsfrihed vil fremkalde en livlig Bebyggelse, hvorved der vil blive større Tilbud af billige Boliger. Jeg erkjender, at dette forholder sig rigtigt. Jeg erkjender, at i en fjernere Fremtid, vil det finde Sted, at Arbejderbefolkningen vil faae billigere Boliger, men, mine Herrer, man veed ikke, om den vil faae sundere Boliger; den vil faae billige Boliger, men der haves ingensomhelst Garanti for, at der ikke i disse Boliger vil blive akkurat ligesaa mange Familier sammen som hidtil, dersom man ikke kan anvise en fyldestgjørende Kontrol for en praktisk Gjennemførelse af den Bestemmelse i Lovgivningen, som betinger Skattefrihed af, at en Leilighed kun bebos af een Familie, og dersom man ikke kan tænke sig Forholdet ordnet væsentlig forskjellig fra nu, tror jeg, at det er bedre og rimeligere ikke at gjøre sig nogen Illusion, men sige: Vi indrømme Skattefrihed til alle Leiligheder af et vist Sladerum uden Hensyn til, om de ere benyttede af En eller Mange; saa opnaar man, at man ikke gjør sig nogen Illusion og ikke tilsigter Andet, end hvad man virkelig kan opnaa.

C. B. Nimestad: Den ærede Rigsdagsmand, som sidst havde Ordet, var en Ven, en varm Ven af de mindre Bemidlede og af, at de fik gode og sunde Boliger. Jeg tror, at, dersom det skulde følges, som han sagde, maatte den Befolkning, som skulde have dette, sige: „Gud fre os for vore Benner, vore Sjender skulle vi nok komme ud af det med.“ Et mærkværdigere Indlæg til Forsvar for den